

БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЙ ПРЕГЛЕДЪ
на
нашата математическа литература
отъ самото ѝ начало до края на 1886 година.

съставилъ

Н. Начовъ.

учител при държ. практ. земедълско училище въ Садово.

(Продължение).

СПИСЪКЪ

на всичкитѣ учебници по математиката, излѣзли до края на 1886 год. на българский езикъ, наредени по хронологический редъ на появението имъ.

Той съдържа тоже по хронологический редъ на появението имъ:

- A. Аритметики съ аритметически сбарици,
- B. Алгебри,
- C. Геометрии,
- D. Логаритмически таблицы,
- E. Тригонометрии,
- F. Аналитическая геометрия и
- G. Притурка.

Забълъжка. Книгитѣ, забълъжени съ звѣзичка, съмъ ги ималъ на расположение при съставянието на това списъкъ.

A. АРИТМЕТИКИ.

1. Ариетика или наука числителна, расположена на три части и окончиваща с един мѣсяцсловъ празничецъ. За болгарските дѣца кратко и весма ясно сочинена отъ сущаго изд. Дупница Македонска Хрусановъ Павловичъ, учителя въ славено-еллинското въ Свищовъ училище, който и на свѣт сега първо издава я, помошавъ отъ любоученитѣ единородцы. Прѣстоявъ и исправлялъ неговъ ученикъ Христодулъ Косцовъ. Бѣлградъ. 1833 г. Стр. 112. 8°, 2 таблици и 8 листа съ имената на спомоществувателитѣ.

Тая книга е написана безъ „ъ“. За нея споменува и Юрий Венелинъ въ *О зародиши ново-болгарской литературы*. Кн. I стр. 51 Москва, 1838 г. въ писмото испратено нему отъ Василий Априловъ.

2. Ариетика, 48 стр. Тя е IV книжка отъ Словено-болгарское дѣтоводство за малкитѣ дѣца. Напечатано съ одобреніемъ его свѣтости

сербскаго Милоша Феодоровича Обреновича, благословеніемъ же преосвѣщенѣшаго Сербскаго митрополита Петра. Собрano отъ различни списатели и сочинено на шестъ части за шесть ученични чини: первомъ преведено отъ еллино-греческаго дїалекта на славено-болгарскаго и издадено отъ Неофита архимандрита Хиландарца, родомъ же Котлянца и Емануила Васкидовича, Еллино-греческаго Свищовскаго учителя. Въ Крагувицѣ 1835 г.

*3. Стихийная ариетика. Сочинена на Гречески отъ Г. А. Гераки. А на Болгарскій языкъ преведена отъ Саввы Иліевича Панигорца. Во употребленіе Болгарскихъ училищъ. Въ Смурѣ. Въ Типографии А. Даміанова 1843 г. 8° стр. 144 (заедно съ каталогътъ на любоученитѣ спомоществувателитѣ).

Тая ариетика е написана съ ударения.

*4. Болгарска Ариетика. Съчин. отъ Хр. К. Сичинъ-Николовъ. Букурещъ. Напечатана у Лосифа Копайнига. 1845 г. 8° стр. 143.

Тя е имала 2-ро издание отъ Ф. Дивичъ-анъ въ Цариградъ 1856 г. 8° стр. 225. Цѣна 6 гроша.

5. Числителница. Прѣвелъ Х. Златъевъ Михаловъ. Цариградъ 1851.

6. Ариетика. Неофитъ (Рилскій?) Бѣлградъ 1851.

7. Кратка Ариетика. Прѣвелъ Л. Павловъ. Бѣлградъ 1858 г. 8° стр. 48. Ц. 2 гр. и 20 пари.

8. Пространна числителница отъ Хр. Г. Дановъ. Пеща. 1858 г. 12° стр. 192.

Тя до 1874 г. бѣше достигнала до 4-то изд.

*Теоретическа и практическа числителница, съставилъ Хр. Г. Дановъ. Второ издание съвсѣмъ прѣработено и допълнено. Книжар-

ница на Хр. Г. Дановъ и С-ие въ Пловдивъ, Русчукъ, Велесъ. 1868 г. 8° стр. 36ъ съ 20 фигури. Въ Вѣнѣ у книгооч. Л. Соммеровъ. Цѣна 12 гр.

*Трете издание стереотипно 1868, ц. 15 гр.

*Теоретическа и практическа числителница за ученици отъ срѣднитѣ класове и за самоуци. По най-добрѣтѣ отъ тоя видъ съчиненія съставилъ Хр. Г. Дановъ въ Пловдивъ, Русчукъ, Велесъ, 1874 г. съ 20 фигури въ текста. 8° г. стр. 336. Печатница на Бѣлгарското Отдѣленіе Іанко Ковачевъ и С-ие, Цѣна 15 гр.

*9. Кратка числителница за малки дѣца. Наредилъ Х. Г. Дановъ. Издава ся отъ съдружество на Бѣлгарск-тѣ Книгопродавници въ Пловдивъ. Пеща, 1859 год. У книгопечатница Алойза Бучянскій, 8° м. стр. 86. Цѣна 5 гр.

10. Наржна числителница прѣведена отъ Н. Николовъ, а поправена и издадена отъ Ив. Найденова. Цариградъ—Галата. Книгопечатници-тѣ на Д. Цанкова. 1859 г. 24°. Стр. 67.

За нея се споменува въ края на Бѣлгарски-тѣ Книжици, кн. 14-та отъ 1858 г.

*11. Бѣлгарска съмѣтница съставена отъ Кънчо Кесарева Сахатчюоглу Габровченина. Изданіе първо. Цариградъ—Галата Въ Книгопечатници-тѣ на Д. Цанкова. 1859 г. 9° ср. Стр. 291 (заедно съ спомоществувателитѣ).

*12. Методическо рѣководство за първоначални ариетики. Прѣведено отъ Т. Икономова, а напечатано съ изживеніе-то на Петра Стоянова. Букурещъ. Въ печатница-та на Ст. Расидеску. 1866 г. 8°. Стр. 202. Ц. 12 гр.

13 Ариетика за четири-тѣ дѣйствія отъ прости и именовани числа. Трете изд. въ Вѣнѣ. 1867 г. 16°. Стр. 48. (Първо и второ издание кога? Авторъ?)

*14. Наржна съмѣтка за лесно намиране стойността на едно купено или продадено нѣщо и за пресмѣтваніе лихважъ на извѣстни майкѣ (капиталь), дадена съ опрѣдѣленъ десятникъ и за извѣстно врѣме. Книжарница на Хр. Г. Дановъ и С-ие. 1867 г. 8° м. Състои се само отъ едни таблици безъ нумерованіи страници. Цѣна 5 гроша. Въ Вѣнѣ, у книгопечатница Л. Соммеровъ.

*15. Малка Ариетика или четири ариетически дѣйствія съ прости и съмѣшени числа. За първоначални ученици. Отъ И. Груевъ. Книжарница на Хр. Г. Дановъ и С-ие Пловдивъ, Русчукъ, Велесъ. 1867 г. 8°. Стр. 56. Цѣна 2 гр. и 20 п. У книгопечатни Л. Соммеровъ въ Вѣнѣ.

Тя до 1873 г. е имала 4-то издание.

„ИСКРА“ год. II. бр. 3.

БИБЛИОГРАФ. ПРЕГЛЕДЪ НА МАТЕМ. НИ ЛИТЕРАТУРА.

Второто издание и стереотипъ въ 1869 г. същи страници и съща цѣна.

Трете издание, 1869 г. 8° стр. 86 цѣна 3 гр. Къмъ него има прибавено още: десетични дроби, таблици и примѣри за обрѣщаніе вѣтхитѣ мѣри въ нови и наопаки.

Четвърто издание. 1873 год. 8° стр. 80. Цѣна 3 гр. и 20 пари.

*16. Уроци за търговскѣ ариетики или най-прости способи за исчислението на лихвите и печалбите за сѣкиго, който познава четири-тѣ ариетически дѣйствія. По методата на Ваніе. Нарѣдили И. Христовичъ и С. Иліевъ. Руссе. Въ печатницата на Дунавекътѣ областъ, 1868 г. 8° г. стр. 55. Цѣна 5 гроша.

*17. Пълна числителница отъ Тодора Икономова. Печатана отъ книжницата на Тод. Икономова въ Шлюменъ. Въ книгопечатницата на Дунавската Областъ. Русчукъ, 1868 г. 8°. Стр. 140+II (притурка).

*18. Наржченъ учебникъ за начална математика въ три курса: ариетика, алгебра и геометрия за народнитѣ ни училища. Първи курсъ. Теоретическа и практическа ариетика. Съставилъ Тодоръ Шишковъ. Директоръ на бѣлгарските училища въ Търново. Книгопродавница Момчилова и С-ие въ Търново 1869 г. 8°. Стр. 236 и 1 таблица. Віена, въ книгопечатни Л. Соммеровъ.

*19. Броителница за първоначални ученици. Отъ Георгій Я. Кырковъ. (По А. Л.) Пловдивъ. Издава книжарница на Д. В. Манчева. Въ голѣмъ-тѣ улица, при Куршумлу-ханъ, брой 29. 1869. Въ Вѣнѣ у печатни на Л. Соммера 8°. Стр. 79. Цѣна 3 гр.

*20. Кратка числителница съставена отъ Ив. Найденова, а издадена отъ Бѣлгарското Цариградско читалище за употребление въ първоначалнитѣ училища. Изданіе първо. Цариградъ, въ печатницата на Македонъ, 1869. 8° малстр. 43. Цѣна неозначена.

*21. Числителница за умъ у общности училища. Написана на английски отъ В. Гринлифъ, а прѣведена отъ Георгій Пеновъ. Книжарница на Хр. Г. Дановъ и С-ие въ Пловдивъ, Русчукъ, Велесъ, 1869. 8°. стр. 71, цѣна 2½ гроша. Въ Вѣнѣ у книгопечатни Л. Соммеровъ.

*22. Теоритическа числителница (отъ най-новитѣ по тоя прѣдѣлъ съчиненія) съставилъ Хр. Г. Дановъ. Книжарница на Хр. Г. Дановъ и С-ие въ Пловдивъ, Русчукъ, Велесъ 1870 8°. стр. 211, цѣна 8 гроша. Въ Вѣнѣ у книгопечатни Л. Соммеръ и С-ие.

Съ едни малки измѣнения тя е сѫщата числителница забѣлѣжена подъ №-о 8.

*23. Малка аритметика. За първоначалните ученици (раздѣлена на три части). Отъ Н. Марковъ. Второ издание. Руссе, въ печатницата на Дунавекътъ областъ 1872. 8° м. стр. 104. (Първо издание кога?)

*24. Уроци за първите четири аритметически правила и за счетовете отъ Михайловъ. (Преводъ отъ Русски) Букурецъ, 1873 8° м. стр. 112. Цѣна 5 гр. Печатницата на Д. Иванеска.

Въ в. „Знаніе“ бр. бр. 22 съ 23, стр. стр. 356 357, год. I, 1875 г. въ отдѣлътъ книжевностъ, гдѣто се критикува Аритметиката по начинътъ на Грубе съставилъ И. Паулсонъ (вижъ отд. А. №-о 26), е казано че отъ всичките издадени до сега аритметики, само аритметиката отъ Михайловски (?) която е прѣводъ отъ руски отговаря на своето назначение.

Едно важно обстоятелство за тая аритметика, както и за нейното прѣводачъ-патриотъ и бунтовникъ. Спорѣдъ казванието на г-нъ Хр. Г. Дановъ, тая аритметика била прѣведена отъ Хр. Ботевъ. Когато спроти взаимното споразумѣніе и на двамата, Ботевъ испратилъ г-ну Данову предмѣтната аритметика да ѝ преглѣда и взѣме на своя смѣтка, въ неѣ се указали такива едни задачи отъ четиретъ прости аритметически дѣйствия: колко оки пилафъ отива годинено за султановъ палатъ, колко на денъ получава султанътъ, на Балканскій полуостровъ на единъ турчинъ колко души българи се падатъ, и пр. и пр. които, спроти казванието на г-на Данова, въ онова врѣме не само че бихъ много прѣчили за распространението на аритметиката, но бихъ станали причина да затворятъ книжарницата и продавачътъ ѝ да посѣти плодивските затвори. Книгата видѣла бѣль свѣтъ само тогава, когато нѣколко страници отъ бунтовническата аритметика били откъснати и отъщожени.

*25. Смѣтница съ 580 фигурки отъ Д. Хибнера прѣвелъ М. П. Добриновъ (съ ржководство за прѣдаванието). Издава книжарницата на Хр. Г. Дановъ въ Пловдивъ, Русчукъ, Велесъ 1875. Виена, Българската печатница на Іанко С. Ковачевъ 8° стр. 48. Цѣната на тази книга е гр. 4.

Тя има 2-ро стереотипно издание въ 1882 г.

*26. Аритметика по начинътъ на Грубе. Методическо ржководство за начални учители и ученици. Съставилъ И. Паулсонъ. Книжарница на Д. В. Манчовъ въ Пловдивъ, Свѣтловъ, Солунъ 1875 г. 8°. Стр. XV+319. Цѣна 15 гр. Печатница Л. Сомеръ и Др. у Виена.

Тя има воро издание, 1884 г. 8°. Стр. 319. Цѣна 3 лъва. Печатница на Д. В. Манчовъ.

Както и преди малко споменажъ, въ в.

„Знаніе“ 1875, год. I бр. бр. 22 съ 23, стр. стр. 356 и 357 се прави една кратка рецензия на тая книга. Въ неѣ е казано, че единственниятъ недостатъкъ на тая книга е езикътъ; който не може да бѫде удобоопонятъ на учениците въ всичките краища на България, защото много мѣста отъ неѣ били почти буквально преведени, повторя се, че нашите прѣводачи трѣбва да отваряятъ очите си и най-послѣ се казва, че аритметиката на Паулсонъ заслужва одобрѣніе и препоръка на нашите учители.

*27. Чисителница съставена отъ А. Малининъ и К. Буренинъ (отъ девятото издание) прѣвель Хр. Д. Павловъ. Издава книжарница на Хр. Г. Дановъ въ Пловдивъ, Русчукъ, Велесъ 1875. Виена, Българска-та печатница на Іанко С. Ковачевъ. Флориани-гасе 48.

ч. I стр. 135, цѣна 5 гроша
ч. II стр. 157, 8°, цѣна 10 гроша.

Тая числителница е почти сѫщата, както числителниците подъ №-о 8 и 22.

Тя до 1885 г. е имала петъ издания.

*Второ издание. Издава книжарницата на Хр. Г. Дановъ въ Пловдивъ, София, Русчукъ 1881. Бѣрзотиска печатница и литография на Хр. Г. Дановъ въ Пловдивъ.

*Трето издание е сѫщото 1881 г.

*Четвърто издание е сѫщо, но само че е прѣводъ отъ двадесетото руско издание. 1883. Изданіе и печать на Христо Г. Дановъ въ Пловдивъ. Ч. I, 8°, стр. 134, цѣна 1¹/₂ лъва; ч. II, 8°, стр. 158, цѣна 2 лъва.

*Пето издание. Прѣводъ отъ четиренадесетото руско издание. Прѣработено и допълнено издание. Ч. I, 8°, стр. 134, цѣна 1¹/₂ лъва, а ч. II, 8°, стр. 157, цѣна 2 лъва.

Тая числителница е издавана и отъ книжарницата на Ив. Г. Достоинъ въ Солунъ. Тѣй:

*Чисителница съставена отъ А. Малининъ и К. Буренинъ. Одобрено Ученыемъ Комитетомъ Министерства Народнаго Просвѣщенія (отъ девятото издание). Прѣвель Хр. Д. Павловъ. Издава книжарницата на Ив. Г. Достоинъ въ Солунъ. 1881. Второ издание. Ч. I и II (първо издание кога?)

Както и самото пето препечатватване до 1885 г. на тоя учебникъ показва, че тоя учебникъ е билъ и е и сега още единъ отъ най-употребляемите учебници въ нашите училища.

За тая числителница е помѣстена една критика въ в. „Южна България“, год. II броеве 94, 95, 96, 97 и 99 отъ мѣсецъ юни 1884 г. въ отдѣлътъ Литература. Критикътъ заявява че макаръ тоя учебникъ и да е добъръ при смъвъ въ нашите училища, както за това показватъ честитъ му издания—пакъ той не е безъ недостатъци. „И чудно е, казва той, че до сега учителите не сѫ си дали трудъ да извадятъ на явѣ тия недостатъци и по тоя начинъ да улеснятъ г-на Павлова въ преработванието и въ допълванието на учебника“ Въ настоя-

щата си критика, казва той, ний ще се постараємъ да покажемъ не толкова, кому се стои славата, да ли г-ну Павлову или Малинину и Буренину, колкото до колко е добъръ учебника тъй, както се намира въ ржцѣтъ на Българска книжнина.

*28. Аритметика за народните училища и за самоуци. Дѣлъ първи. Четириятъ главни дѣйствия теоретически и практики. Съставилъ Панайотъ Семерджиовъ (управител на българските училища въ Хасково). Книгопродавница Момчиловъ и Съдружие въ Търново и Руссе. Цариградъ, въ печатницата на в. „Напрѣдъкъ“ у Д. Араміана. 1876. 8° м. стр. 30 цѣна 2 гр.

*29. Учебникъ по математиката за третия класъ на трикласните народни училища. Съставилъ П. Икономовъ. Търново, книгопродавница на Н. Тодоровъ. 1882. Руссе, скоро-печатница на в. „Славянинъ“. 8° стр. 183 ц. 2 л.

*30. Първа книжка за смѣтание за първо отдѣление отъ началните училища. Съставилъ Д-ръ Фр. Рицарь Мочникъ. Смѣтание съ числа отъ 1 до 20. Прѣвель Г. Д. Караджовъ. Одобрена отъ Дирекцията на Народното Просвѣщение за учебникъ въ I-то отдѣление на начални училища. За какъ да прѣподаватъ учителите по тая книжка има особено ржководство. 1882. Изданіе и печать на Христо Г. Дановъ Пловдивъ. Първо издание. 8° стр. 35 цѣна 20 ст.

*31. Сѫщо, втора книжка за смѣтание за второ отдѣление. Смѣтание съ числа отъ 1 до 100. 1883 8°. Стр. 64, цѣна 30 ст.

*32. Сѫщо, третя книжка за смѣтание за трето отдѣление. Смѣтание съ числа отъ 1 до 1000 хиляди. 1883. 8°. стр. 60 цѣна 40 ст.

*33. Сѫщо, четвърта книжка за смѣтание за четвърто отдѣление. Смѣтание съ цѣли числа, 1883 8° стр. 84, цѣна 80 ст.

*34. Книга за смѣтание въ началните училища. Ржководство за учители какъ да прѣподаватъ по първата книжка за смѣтание. Написалъ Д-ръ Францъ Рицарь Мочникъ: Отъ второто прѣработено издание прѣвель Г. Д. Караджовъ. Одобрено отъ Дирекцията на Народното Просвѣщение и прѣпоръжано за ржководство на начални учители. Първо издание. 1882. Изданіе и печать на Христо Г. Дановъ. Пловдивъ, 8° стр. 72, цѣна 60 ст.

*35. Сѫщо, ржководство за втора книжка. 1882. 8°. стр. 73—120, цѣна 40 ст.

*36. Сѫщо, ржководство за третя книжка. 1883. 8°. стр. 121—192, цѣна 60 ст.

*37. Сѫщо, ржководство за четвърта книжка 1883. 8°. стр. 193—259, цѣна 60 ст.

*38. Начална Аритметика, наредилъ Ив. Юрановъ, учителъ въ Сливенските училища. Сливенъ, печатница на вѣтникъ „Българско знаме“ 1884 г.

*39. Аритметика. Учебникъ за систематически курсъ на теоретическа аритметика на цѣли числа и за елементарни курсъ на дробни числа. Написана прѣимуществоенно за ученици, които свѣршватъ основно училище. Съставилъ А. П. Канаевъ. Книжарница на Д. В. Манчовъ. Пловдивъ, Свѣтловъ, Солунъ. 1884 8° г. стр. 205, цѣна 2 и половина лъва, печатница на Д. В. Манчовъ.

Когато се е появила на руски тая книга, редакцията на в. „Новое Время“ е казала за нея: „Всѣко разумно написано учебно ржководство трѣбва да съдѣржа въ основата си философски принципъ на единството, който обема всички положения, изложени отъ науката, така сѫщо и сътнините що произлизатъ отъ тѣхъ: Въ нашата учебна литература досега не е имало учебникъ, въ който съ такава ясност и пълнота да се излага теорията на аритметиката, както въ учебникът на г. Канаевъ. Дори и въ французската литература, гдѣто има прѣвъходни ржководства отъ Бертра на и Серре, пѣма учебникъ, който да е назначенъ за преподаване на теоретическата аритметика за дѣца. . . . Всичко това ни прави да пожелаемъ на книгата на г. Канаевъ най-голямо распространение и между ученици, и между учители“.

*40. Аритметика. Учебникъ за срѣдни училища. Съставилъ В. Воленсь, отъ десетото руско издание прѣведе М. П. Матеевъ. Одобрено Учебнымъ Комитетомъ Министерства Народнаго Просвѣщенія и Учебнымъ Комитетомъ состоящимъ при IV отдѣленіи Собственной Его Императорскаго Величества Канцелярии. Пловдивъ. Изданіе и печать на Д. В. Манчовъ. 1884. 8° г. стр. 166. Цѣна 2 лева.

41. Учебникъ по смѣтанието съ питания и отговори за III и IV отдѣления въ първоначалните и народни училища. Съставилъ и нарѣдилъ Димитъръ Ив. Зидаровъ. стр. 32. (Година?)

Въ периодическото списание Наука, год. III, 1884, книжка VIII отъ м. Май стр. стр. 726 до и 729 е написана критика за тоя учебникъ. Въ неѣ критикъ никъкъ не одобрява тая книга и казва че не е имало нужда отъ нейното появление а по-добъ би направилъ Г-нъ Зидаровъ, ако взѣмѣше Аритметиката по начинътъ на Грубе, или ако ще преведенитъ отъ Г. Караджова книжки за смѣтание въ отдѣлните (отъ Мочника), които сѫ издадени на Български езикъ много отдавна и отъ тамъ да се

научи какъ се расправя аритметика на дъца, па тогава да съдне да пише учебникъ по „смѣтанието“ за отдѣленията.

*42. Аритметика за класнитѣ училища. Събрана отъ Т. Икономовъ. Руссе. 1885. цѣна 2 л. 60 ст.

*43. Аритметика за долнитѣ класове на срѣдни учебни заведения и главни мѣжски и дѣвически училища. I степень съ 1500 задачи спорѣдъ третото обработено издание на В. Стари, прѣподавателъ при Ц. К. чехска реалка въ Прага. Нарѣдилъ Ф. В. Сплитецъ, прѣподавателъ при Българската Гимназия въ Солунъ. Първото издание на оригиналъ е било удобрено отъ Ц. К. Министерство на Просвѣщението въ Австрия съ указъ подъ №-о 10411 отъ 28 Августъ 1883 год. Централна Печатница на Ед. Дионе. Пловдивъ. 1885. 8° г. стр. 136. Цѣна 2½ лева

*44. Рѣководство за изучаване метрически тѣ мѣрки. Съ 11 таблици въ края за прѣобрѣщане старитѣ мѣрки въ метрически и обратно. Съставилъ С. Христовъ. Като приложение за пояснение и сравнение на това рѣководство служи таблицата за метрически тѣ мѣрки въ естествената имъ величина; издадена отъ книжарницата на Христо Г. Дановъ. Пловдивъ. Издание и печатъ на Христо Г. Дановъ. 1885. 8°. стр. 48. Цѣна 50 ст.

*45. Обяснителна числителничка (рѣчна смѣтница) съ която секи человѣкъ може да си пресметни, каквото и да е купилъ, по колкото и да е гроша или пари, като намѣри нуждната таблица. Първо издание. Издава Божинъ Сибиновъ македонецъ за въ полза на всичкитѣ македонски скитници. Търново. 1885. 8° м. стр. 96. цѣна 1 левъ. Търново. Скоропечатница на К. Тулешковъ.

Тая числителница е сѫщата забѣлѣжена подъ №-о 13 въ настоящия списъкъ.

*46. Аритметика за класнитѣ училища и за самоуци, съставена отъ Ив. Тушека. Одобрена отъ Министерството на Народното Просвѣщението въ Кроация. Прѣвелъ и допълнилъ съгласно новата программа изработена отъ първий учителски съборъ въ 1885 г. Н. Петковъ. Часть първа. Първо издание. Издавателъ прѣводачътъ и П. Л. Арнаудовъ. Въ Силистра. Бѣзро-печатница на П. Л. Арнаудовъ. 1886. 8°. стр. 178. Цѣна 1 левъ и 80 ст.

На края на коричката е забѣлѣжено, че се печати и частъ втора отъ сѫщата аритметика, сборници отъ аритметически и алгебрически задачи за I и II части на тая аритметика и още сборници отъ аритметически и геометрически задачи за ученици отъ горнитѣ класове на срѣдни учебни заведения, но азъ

но можахъ да узная, да ли дѣйствително сѫ излѣзли.

*47. Аритметика за първий, вторий и третий класъ на реалнитѣ гимназии и трикласнитѣ градски училища отъ Вацлавъ Стари. Прѣвели Владиславъ Шакъ и Тодоръ И. Шишковъ, учители при Дѣржавната Реална Гимназия въ Сливенъ. Собствено издание. Пловдивъ. Дѣржавна печатница. 1886 8° г. стр. 315. Цѣна 4 лева.

Забѣлѣжка. Въ нѣкои списъци се споменува и пълна числителница отъ Илия С. Иовчовъ но тази числителница не е излѣзла на бѣль свѣтъ, а отъ неї били напечатани само 1—2 коли и вслѣдствие на нѣкакво неспоразумѣніе между съчинителъ и издателъ Г. Г. Хр. Г. Дановъ печатанието било прекратено.

АРИТМЕТИЧЕСКИ СБОРНИЦИ.

*1. Събраниe аритметически задатъци. Нарядени (спорѣдъ рѣководството на Хр. Г. Дановъ 1868) отъ Н. Марковъ, Русчукъ. Въ печатницикътъ на Дунавскътъ областъ. 1869. 8° г. стр. 184. цѣна 10 гр.

*2. Сборникъ отъ аритметически задавки за употребление въ I и II части отъ числителницата на А. Малининъ и К. Буренинъ, Наредилъ Хр. Д. Павловъ. Виена. 1875. 8°.

Двѣтѣ части отъ тоя сборникъ сѫ имали до 1885 год, петъ издания. Най-подирнето (пето издание) има

I г. 8°. стр. 46. цѣна 60 стот.
II г. 8°. стр. 96. цѣна 1 левъ

Пловдивъ. Издание и печатъ на Христо Г. Дановъ. 1885.

*3. Сборникъ отъ аритметически задатки за систематический курсъ на теоретическа аритметика. Часть I-ва, цѣли числа. Написа за аритметическото рѣководство на А. Н. Канаева Ив. Хр. Филчовъ. Пловдивъ. Издание и печатъ на Д. В. Манчовъ. 1884. 8° г. стр. 77 + V. цѣна 1 левъ.

*4 Аритметически задатки (по Грубе). За четириетъ отдѣления на основно училище. Издавани отъ методическото рѣководство по аритметиката на И. Паулсона. Първа книжка. За цѣли числа отъ 1 до 20. Пловдивъ. Издание и печатъ на Д. В. Манчовъ. 1884. 8°. стр. 44. Цѣна 30 ст.

*5. Сѫщо, втора книжка. За цѣли числа отъ 20 до 100. Цѣна 40 ст.

*6. Сѫщо, третя книжка. За цѣли числа отъ 100 до 1000. Цѣна 40 ст.

*7. Сѫщо, четвърта книжка. За изучаване числата отъ всѣкаква голѣмина. а) Отвлѣчени

числа, б) Именовани числа. Дробитѣ и четириетъ имъ дѣйствия. Притурка. цѣна 40 ст.

*8. Сборникъ на аритметически задачи и численi примѣри за приготвителъ и систематически курсъ. Първа частъ. Цѣли числа. За I кл. отъ гимназия и за народнитѣ училища. Съставилъ Т. Странски. Прѣподавателъ при Дѣржавната Сливенска Реална Гимназия. Тоя сборникъ съдѣржа 1312 задачи и 1021 численi

примѣри. Дѣржавна печатница 1886. 8°. стр. 114+64. Цѣна 2 лева

*. Сборникъ математически задачи въ двѣ части, Часть първа. Аритметически и геометрически задачи. За употребление въ I и II класове. Съставилъ Д. Алексиевъ (Учителъ при Тутраканското трикласно училище). Руссе. Скоропечатница на Ст. Ив. Роглевъ. 1886. 8°. стр. 352+105 и 1 таблица за метрическа система. Цѣна 2 лева и 60 ст.

(Слѣдва свѣршена).

НОВОТО ВЪОРЖЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ АРМИИ.

Въ случай на война, европейските войски ще се явятъ на бойното поле съ цѣль редъ нововедения по военната техника. Като оставяме за другъ пакъ да говоримъ за нововеденията, които станахъ въ артилерията, ний, въ настоящата си статия, ще дадемъ едно кратко изложение на читателите на „Искра“ за новото въоржжение на пѣхотнитѣ войски на европейските държави. Съ въеждането на конституционното правление, войските престанахъ да съставляват приналежност на царѣтъ; войските станахъ достояние на народитѣ; а всеобщата военска повинност направи всичките граждани войници. Самоотбраната на държавата стана най-главната длѣжност на гражданитѣ. Като такава тя стои въ сегашнитѣ врѣмена по-високо отъ всичките други държавни и народни въпроси. А понеже самоотбраната на една държава се основава на всичките нравствени и физически сили на народа, то увеличението на тѣзи сили е най-неумолимата необходимост за една държава. Доброто и рационалното устройство и развитие на тѣзи сили е най-главното доказателство, че едно правительство, което представлява народа, испълнява най-голѣмото отъ задълженията си спрямо него. Това е било разбрано отъ всичките свободни народи. Въоржениетѣ сили въ държавитѣ сѫ едно отъ последствията на това разбирание. Въоржението, което служи за увеличението на боевата сила на единъ народъ, все по-вече и по-вече се съвършествува, защото и военно-то дѣло, като съставлява клонъ отъ человѣческата култура, се подчинява напълно на законите на вѣчния и непрестанния прогресъ. Нѣма нужда да загледваме въ историята; на нашите очи происхожда постоянно съмѣняване на пушки и топове съ по-нови и по-съвършенни, безъ да се гледа на изумителното прахосване на народната економия. Европейските парламенти конкуриратъ въ щедростта си за отпушане на грамадни бюджети по въоржението; вслѣдствие на това, гражданитѣ, на които

то лѣгнѣ защитата на отечеството, както въ лично, тѣй и въ економическо отношение, захванахъ да се интересуватъ не по-малко отъ военниятѣ, за всичко що се отнася до военното дѣло. Тѣй също и гражданския печатъ въ Европа почна да дѣржи читателите си въ течението на всичките нововедения, които могатъ да увеличатъ безопасността на държавата и които могатъ още по-здраво да гарантиратъ свободата и независимостта на гражданитѣ.

Поканени отъ редакцията на „Искра“ да напишемъ нѣщо по военни въпроси, които сѫ на дневенъ редъ, ний избрахме за предметъ на първата си статия най-интересния и най-животрепещущия въпросъ—магазинните пушки—, въпросъ, който вече излѣзе изъ областта на теорията и получи практическо разрѣщение почти въ всичките европейски господарства.

Идеята за магазинни пушки е съществувала още въ XVI вѣкъ, но технически затруднения сѫ заставили да се откажатъ отъ неї. Усилията на изобрѣтателите се насочихъ въ страната на усъвършенствуванието на еднозарядната пушка. Тѣй, за пълнението на предишния мушкетъ е трѣбало около половина част врѣме. За пълнението на язвалините пушки, които бѣхъ введенъ въ 1830 г., трѣбаше около една минута, и най на сегашнѣтъ пушки, които прусситѣ введохъ въ 1841 г., дадохъ възможност да се прави съ тѣхъ по шестъ вистрѣла (изгърмѣвания) на минута. Сегашните магазинни пушки стрѣльватъ съ скоростъ по-вече отъ 30 вистрѣла на минута. Американцѣ и въ това отношение бѣхъ първи, които проявили своя изобрѣтателъ умъ. Въ врѣме на Американската война за независимостъ (1860—64), най-напредъ бѣше употребена въ дѣло магазинната пушка на Хенри—Винчестера, но ако и да бѣше призната за неудовлетворителна, импулса вече бѣше даденъ и последнитѣ 30 години историята на военната техника се означава съ цѣлъ редъ изобрѣтения на многочисленни образци едни отъ други по-съвър-